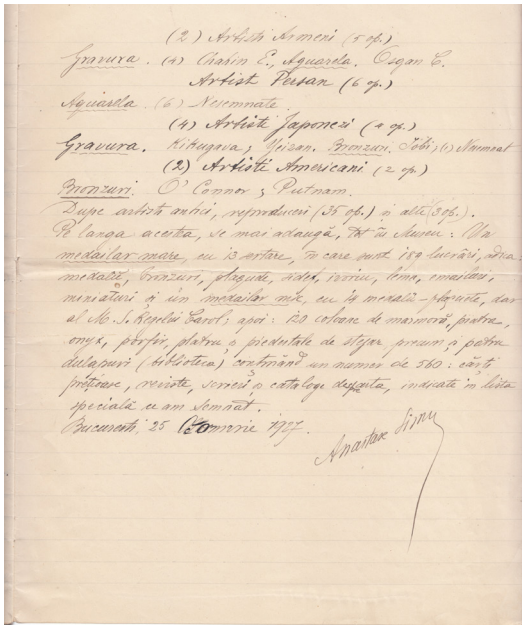
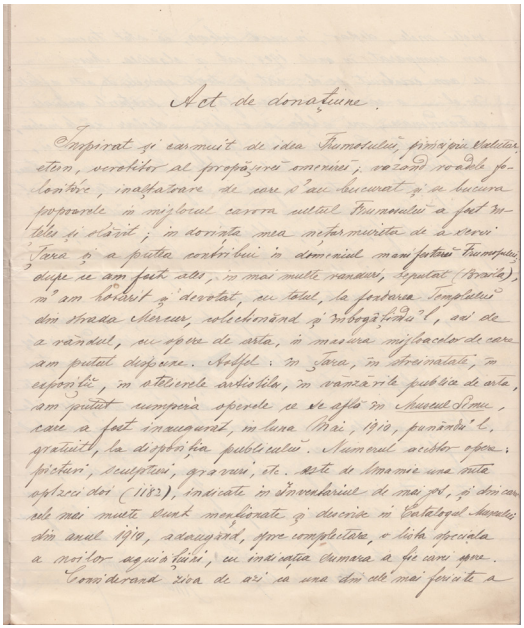
Arhitectura și reconstrucția Muzeului Simu

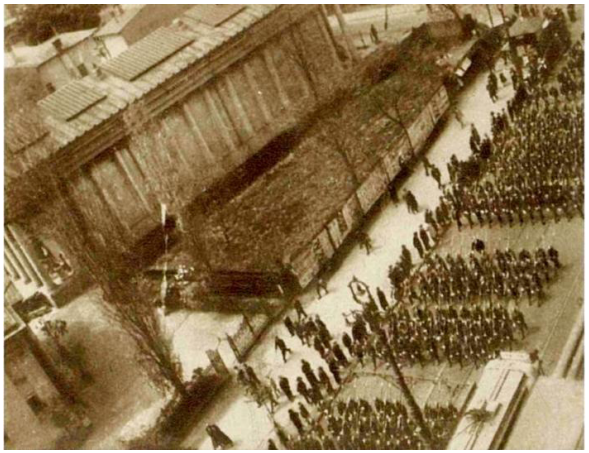
Bucureştiul a fost un laborator al modernităţii. Aici puteau fi urmărite contaminările dintre diferite limbaje arhitecturale, care au susţinut modernizarea ţării şi conturarea identităţii sale. Motivul pentru care Willy Pragher a vorbit despre „oraşul contrastelor" era chiar alăturarea de vechi şi de nou în ţesutul urban. În cazul Muzeului Simu era vorba, desigur, despre alăturarea de Blocul ARO, situat peste bulevard (Willy Pragher. *Bukarest, Stadt der Gegensatze*. Berlin, Wiking Verlag, 1941). Iniţial, Anastase Simu şi-a început colecţia de artă în casa pe care o cumpărase în Bucureşti, în locuinţa de pe str. Eldorado, aşa cum se vede într-o fotografie din cartea lui Fr. Dame. Ulterior, propietatea lui Simu s-a mărit, datorită exproprierilor făcute pentru trasarea bulevardului Colţea (ulterior Take Ionescu). Astfel, pe măsură ce colecţia sa de artă creştea, s-a înfiripat ideea creării unui muzeu. Rivalitatea cu I. Kalinderu şi cu Jean Mihail a jucat aici un rol, Simu călcând pe urmele acestora. Este de observat aici că, pentru palatul colecţionarului Jean Mihail din Craiova, lucrările au fost coordonate de arhitectul care va proiecta apoi Muzeul Simu, Carol Cichi. În momentul construcţiei sale, Muzeul „domina împrejurimile şi ca spirit şi ca arhitectură", după cum observa directorul său, Marius Bunescu: „Ce mici erau pe vremea aceea casele vecine ale lui Titu Maiorescu, ale lui Mitiţă Sturza, ale lui Marghiloman sau ale doctorului Buicliu unde îşi aduna prietenii Petre Carp. Şi ce mici erau toate casele pierdute prin verdeaţă, din imprejurimi. Oraşul de atunci, întins printre grădini, avea o caracteristică a lui proprie, care totuşi nu putea stingheri mersul civilizator al timpurilor. Azi, în mijlocul unui anahronism arhitectural fără pereche, numai insula pe care se află Muzeul Simu şi instituţiile lui de pe trei străzi [Dimitrie Sturza, Anastase Simu, Bul. Take Ionescu], mai păstrează o notă de frumuseţe şi curăţenie din alte vremi, reprezentând măreţia gândurilor unei epoci destul de apropiate, exprimate atât de simbolic de sufletul şi dragostea unui om

de atunci". (Marius Bunescu. *Actele Fundaţiei Anastase Simu*. Bucureşti: Fondul Anastase Simu, 1944, p. 78) Bunescu amintea şi de două dintre problemele construcţiei: - „din cauza unor duşmănii de vecini, Muzeul Simu n'a putut lua o formă mai mare şi nici n'a putut fi mai bine aşezat. La construirea lui a trebuit apoi să se mai aibă în vedere şi o bună repartizare a luminei prin săli, spre a se evita unghiurile moarte ce se formează atunci când lumina solară cade perpendicular pe un luminator." - „s-a clădit proporţional cu vremurile acelea, şi cu punga unui singur om." Emanoil Hagi-Mosco explică mai în detaliu de ce muzeul nu a fost aliniat cu bulevardul, fapt care finalmente a contribuit la demolarea sa: „proprietatea unei doamne Paladi care, după dărâmarea casei sale, nu a vrut să vândă lui Simu restul de loc rămas; datorită acestei încăpăţânări, frumoasa clădire clasică a muzeului este aşezată asimetric faţă de bulevard. Totuşi mai în urmă s-a expropriat şi această fărâmă de loc, dând naştere grădiniţei triunghiulare de astăzi, dintre casa Simu şi Muzeul Simu"[1]. Muzeul s-a

1 Emanoil Hagi-Mosco. *Bucureşti. Amintirile unui oraş. Ziduri vechi, fiinţe dispărute*. Editura Fundaţiei Culturale Române, 1995, p. 165-166

bucurat de o bună primire din partea oamenilor de cultură, mai bună chiar decât Muzeul Kalinderu, proiectat de un arhitect titrat (Ion Berindey) şi creat de un om influent şi cunoscut deja în domeniul culturii.

Iată ce spunea Tzigara-Samurcas despre muzeul Simu: "Este oare nimerit, de pildă, să învinuim pe d-l Simu că a clădit un pseudo-templu antic, în cărămidă şi tencuială, când însuşi pretinsul archeolog oficial s'a crezut obligat să-şi termine lecţia inaugurală de « archeologie clasică », lăudând « solidul şi frumosul monument din strada Mercur. . . care nu va fi numai un simplu adăpost de artă şi o podoabă pentru capitala noastră ... ci şi un prilej de învăţătură intuitivă pentru acei ce nu au fericirea să vadă rămăşiţele monumentelor antice! Putem oare, de asemeni, să criticăm pe d-l Simu că, în dorinţa sa de a înfăţişa întreaga artă a trecutului, ne-a dat o modestă sală cu reproduceri şi reduceri în gips, când Statul român nu s'a învrednicit încă a alcătui un asemenea Muzeu de mulagii, pe care am avut naivitatea să îl reclam acum 13 ani?

Că unii ar mai fi dorit să vadă în secţiunea modernă mai multe opere româneşti în locul celor străine, este iarăşi lesne explicabil prin tendinţa naţionalistă ce domină azi". (Convorbiri literare, iunie 1910, cu ocazia inaugurarii Muzeului Simu).

În volumul pe care-l publică în 1936, "Muzeografie românească", Samurcaş ţine să adauge: "întemeietorul muzeului n-a reuşit totuşi să decongestioneze muzeul cum trebuia".

Oscar Walter Cisek observa în revista Gândirea: "Muzeul Simu e un loc de popas ce duce la o culme a culturii româneşti" (Muzeul A. Simu. Gândirea, an. III, nr. 7, p. 172).

Modul de expunere şi colecţiile din Muzeul Simu erau gândite să contribuie la "educaţia mulţimei" şi să demonstreze că "artele noastre plastice se pot alătura şi compara de acum artelor plastice universale" (Grigore Ioan. "Le Musee Simu". Bucureşti 1913, p. 6).

"Oamenii şi bogaţi şi înţelepţi sunt destul de rari. Sunt destul de deşi însă cei cari sunt

bogaţi şi nu ştiu ce destinaţie să dea averii lor, ca şi cei ce ar şti cum să folosească averea, dar n'o au. A. Simu a fost şi bogat şi înţelept. Considerabila sa avere nu şi-a risipit-o'n lux sau la ruletă, nici n'a ascuns-o avar în fundul lăzii, ci a folosit-o pentru a aduna comori artistice prin cari să înalţe sufletul omenesc. Din aceste comori de pictură şi sculptură, datorite maeştrilor români şi străini, a întemeiat în capitala ţării muzeul care-i poartă numele şi pe care acum câţiva ani l-a dăruit Statului. Bunul Dumnezeu să odihnească în pace pe ctitorul cultural care a fost A. Simu." (A murit A. Simu. *Viaţa ilustrată*, nr. 4, 1935)

Arhitectul Muzeului Simu, Carol Constantin Cichi[2] a fost vicepreşedintele Federaţiei de Scrimă din România. A fost implicat în supravegherea lucrărilor pentru câteva dintre lucrările lui Paul Gottereau: CEC-ul, Palatul Nifon, Palatul Jean Mihail. Arhitectul Cichi/ Cicu a fost autorul casei din Str. Buzeşti nr. 44 în care a locuit Nicolae Iorga o perioadă.

Reconstrucţia Muzeului Simu propune o viziune idealizată a clădirii şi a expunerii care să-i minimizeze defectele şi să-i pună în valoare calităţile. Sunt eliminate aspectele inestetice, este îmbunătăţit iluminatul, piesele sunt mai puţine şi nu încarcă prea mult spaţiul de expunere; datorită tehnicii digitale, există acces din diferite unghiuri şi un mod optim de prezentare a pieselor şi a arhitecturii. Astfel încât este şi o experienţă de loisir şi un templu al artelor, dar şi o experienţă istorică. Aglomerarea iniţială de piese, dorinţa de cuprindere universală erau întâlnite în perioada respectivă în toate muzeele mari ale Europei.

2 Despre arhitectul Carol Constantin Cichi (1863-1941) a fost realizat un studiu de arhivă disponibil la adresa: https://arhivadearhitectura.ro/arhitecti/carol-cichi/

Folosirea de către Simu a cópiilor îşi pierde din relevanţă, atunci când sunt nişte cópii digitale, identice cu lucrările originale, sau chiar variante digitale ale originalelor (câteva modele 3D au fost preluate de la Muzeul Luvru, după scanuri ale obiectelor originale).

Tezaurul de la Simu oferea o fereastră către viaţa şi arta oamenilor din trecut. Fragmentele care s-au păstrat din acest muzeu, inclusiv imaginile, au un impact cu atât mai mare cu cât el nu mai există şi urmele acestei lumi trecute sunt atât de puţine şi de răsfirate, că pot fi trecute, pur şi simplu, cu vederea. Imaginea artei româneşti a fost, ca şi alte sectoare ale vieţii, marcată fundamental de comunism. Aplicaţia de reconstrucţie virtuală a Muzeului Simu propune o viziune alternativă asupra acesteia.

Un monument de arhitectură rămâne legat de creatorul său, are şi un rol memorial iar cuplul Simu a impregnat muzeul nu doar cu gustul lor specific ci şi cu imaginile lor. În cazul muzeului Simu creatorul şi creaţia nu mai sunt, opera întrupată de acest muzeu a fost dizolvată prin demolarea clădirii şi a interioarelor sale tematice precum şi prin dispersarea colecţiei de obiecte. Ansamblul acesta de obiecte oferea repere utile pentru a înţelege evoluţia gustului artistic şi arhitectural, într-o perioadă de definire a României moderne. Reperele arhitecturale erau prezente prin imagini artistice, prin ornamente. Preocupările de definire a stilului naţional erau prezentate prin obiecte create de Şcoala de arte şi meserii, sau desenate de Principesa Maria, dar şi prin Sala Românească (aflată în lucru în momentul de faţă).

Proiectul de rememorare şi recreare virtuală a clădirilor demolate din Bucureşti este unul generos şi cumva înaintea timpului. Am ales Muzeul Simu dintre atâtea clădiri demolate pentru că aveam o imagine atât despre exterior, cât şi despre interioarele acestuia şi voiam o experienţă a unei clădiri vii, nu a unei cutii amplasate în peisajul urban. Muzeul acesta era, şi este şi ca prezenţă virtuală, un univers. Mai greu era să reînviem spiritul unei biserici, a unui spital sau a unei case de târgoveţ demolate dar, recrearea spiritului şi atmosferei acestui muzeu este cu putinţă şi chiar necesară. În plus, este vorba despre o clădire importantă pentru conturarea colecţionismului modern.

Proiectul pilot funcţionează pe platforma Sketchfab şi este accesibil online în timp real. Dar odată cu creşterea sa, cu adăugarea sălii a doua şi a contextului urban această variantă a fost mutată într-un alt mediu de vizualizare prin intermediul Unreal Engine. Acesta

vine şi el cu limitările sale. Nu mai poate fi accesat online decât poate prin descărcarea întregului program pe calculatorul propriu. Trebuie gândite noi instrumente pentru diseminarea acestui proiect: filme, expoziţii, etc. Din acest motiv, aplicația este disponibilă pe platforma TwinMotion.

În ce priveşte rememorare clădirilor demolate în perioada comunistă, aici este nevoie de un efort de documentare mai amplu. Este vorba de clădiri diverse, demolate în diferite momente, apartinând unor perioade şi stiluri diferite şi având valori diferite.

Prin plasarea muzeului reconstruit virtual în actualul context urban (ca şi cum nu ar fi fost demolat) se obţine o înscriere a obiectului de arhitectură într-un ansamblu urban modernist. Interiorul muzeului operează o altă contextualizare a obiectelor de artă pe care le conţinea acestea. Din impletirea acestor contexte obţinem o experienţă spaţială complexă în care interiorul şi exteriorul clădirii comunică între ele, dar şi cu arhitectura şi arta română şi universală.

Plasarea muzeului în context obligă vizitatorii la un exerciţiu de gândire, îi determină să-şi imagineze un oraş diferit. Să-şi imagineze nu doar clădiri ci şi funcţiile practice şi simbolice ale acestora.

Sursă fotografii:

Actul de donație al muzeului Simu, din Fondul personal Simu existent la Arhivele Naționale, inventar nr. 1669

Mircea Damian, București, 1935

Frederic Dame, Bucarest en 1906, p. 259

Biblioteca UAUIM

Arhiva CED

MUSEUL SIMU
REVITALIZEAZĂ-TE!

MUSEUL SIMU

Echipa de proiect:

Claudia Popescu – coordonator proiect
Andreea Iosif – arhitect, artist 3D
Vasile Andrei – programator site web
Roland Vasiliu – designer
Costin Gheorghe – responsabil promovare
Cristian Văraru – regizor
Valentin Popescu – documentarist, coordonator broșură
Alina Chiciudean – coordonator financiar
Mihaela Arsene – invitat
Cosmin Chiciudean – redactor

Partenerii noștri:
Filiala teritorială București a Ordinului Arhitecților din România,
Biblioteca Universității de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu,
Muzeul Municipiului București,
Muzeul Național de Artă al României, Muzeul Colecțiilor de Artă,
Arhivele Naționale ale României,
Institutul Național al Patrimoniului,
Agenția națională de presă Agerpres,
Grupul de inițiativă Cartierul Uranus.

Parteneri media: Agerpres, Igloo, Arhitectura

Mulțumiri:

prof. dr. arh. Françoise Pamfil, prof. dr. arh. Sorin Vasilescu,
prof. dr. arh. Ioan Lucăcel, (Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu)
dr. arh. Emil Ivănescu (Ordinul Arhitecților din România – filiala București)
dr. arh. Ileana Tureanu, arh. Rodica Panaitescu, arh. Alexandru Panaitescu (Uniunea Arhitecților din România)
dr. arh. Irina Iamandescu, dr. arh. Ștefan Bâlici (Institutul Național al Patrimoniului)
Dr. arh. Liviu Constantinescu, Dr. Mălina Conțu (Muzeul Național de Artă al României)
Dr. Liliana Chiriac (Muzeul Colecțiilor de Artă)
Dr. Adrian Majuru, Elena Olariu, Angelica Iacob, dr. Cezar Buiumaci (Muzeul Municipiului București)
Dr. Aurel Vainer (Federația Comunităților Evreiești din România)
Dr. Anca Tudorancea (Centrul pentru Studiul istoriei Evreilor din România – Wilhelm Filderman)
Dr. arh. Ioana Marinescu, Cristian Văraru, arh. Costin Gheorghe (Cartierul Uranus)

Ne găsiți la:
Pagina web a Centrului Expozițional Documentar: https://centrulexpo.uauim.ro/

Pagina Facebook: https://www.facebook.com/CentrulExpozitionalDocumentarUAUIM/

Contul de Instagram:
https://www.instagram.com/muzeulscoliidearhitectura/

Contul de Sketchfab:
https://sketchfab.com/muzeulscoliidearhitectura

Recrearea în realitate virtuală a Muzeului Simu și rememorarea altor victime ale demolărilor realizate în București în perioada comunistă 2.0

Proiect realizat în parteneriat cu Filiala Teritorială București a OAR, finanțat din Fondul TImbrul de Arhitectură și cu colaborarea Muzeului Municipiului București, Muzeului Național de Artă al României, Muzeului Colecțiilor de Artă și a Arhivelor Naționale ale României.

Expoziția poate fi vizitată la ARCUB – Centrul Cultural al Municipiului București,
str. Lipscani nr. 84-90, în perioada 9 decembrie – 20 decembrie 2021

Partener media: Agerpres.

Cu sprijinul Primăria Capitalei

MUSEUL SIMU

MUSEUL SIMU

